

4H-liiton kouluyhteistyön valtionapujakokriteerien muutokseen liittyvä vastine / nykykäytäntö ja siihen liittyvät perustelut

”Ehdotamme kouluyhteistyön valtionapujakokriteerin pienentämistä yhdeksi oppitunniksi kahden oppitunnin sijaan. Perusteluna: kouluille on erittäin vaikeaa päästä kahdeksi oppitunniksi. Opettajien on vaikeaa antaa tiukan opetussuunnitelman johdosta oppitunteja muuhun tarkoitukseen kuin opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen.”

Nykykäytäntö

Kouluyhteistyö on tärkeä osa erityisesti 4H:n toteuttamaa metsä- ja luontokasvatusta ja yrittäjyyskasvatusta. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestämme metsäpäiviä vuosittain 20–30 000 lapselle ja nuorelle sekä It's about taimi -koulukiertuetta. Osana yrittäjyyskasvatusta toteutamme kouluissa mm. Ajokortti työelämään -koulutuksia sekä työelämäoppitunteja. Myös näiden tuotteiden kautta tavoitamme vuosittain yli 10 000 lasta ja nuorta.

Valtionavun jakokriteereillä halutaan kannustaa paikallisia 4H-yhdistyksiä toteuttamaan strategian mukaista, laadukasta nuorisotyötä. Kouluyhteistyö kuuluu valtionavujen jakokriteereissä osaksi ryhmätoimintaa, jonka painoarvo jakojärjestelmän tulososassa on 22 %. Kouluyhteistyötä mitataan / tilastoidaan koulutuspäivinä (yksi koulutuspäivä = 4 oppituntia). Minimikesto on kaksi oppituntia ja se tilastoidaan 0,5 koulutuspäivänä. Varsinaisesti ehdotuksessa ei ole kyse valtionavun jakokriteeristä vaan sen mittarista.

Meillä on hyviä esimerkkejä yhdistyksistä, jotka tekevät koulujen kanssa nykyiseen käytäntöön perustuvaa laadukasta yhteistyötä. Nykyinen käytäntö ei myöskään estä yhdistyksiä toteuttamasta yhden oppitunnin mittaisia kouluvierailuja.

Mikäli opetuksen kohteena on sama ryhmä, kaksi oppituntia on nykyisessäkin käytännössä mahdollisuus jakaa kahteen opetustilanteeseen ja tilastoida kahtena oppituntina (0,5 koulutuspäivää).

Ehdotuksen sisältö

Edustajakoukselle tehdyssä esityksessä esitetään valtionapuun liittyvän mittarin muutosta siten, että pienin mitattava ja tilastoitava yksikkö olisi yksi oppitunti, käytännössä noin 45 minuuttia tehokasta opetusaikaa. On tiedossa, että yhdistysten mahdollisuudet päästä kouluille vaihtelevat paikallisesti ja koulukohtaisesti, valtakunnallisesti tilanteesta ei ole kattavaa kokonaiskuvaa.

Muutoksen vaikutuksia

Toteutuessaan muutos lisäisi tilastoitavien yksiköiden määrää. Uusi käytäntö ohjaisi yhdistyksiä tuottamaan pidempien koulutusten sijaan lyhyitä tietoisuuksia ja oppimistuokioita. Kuitenkaan uudistuksella ei olisi vaikutusta yhdistyksille maksettavan valtionavun kokonaismäärään. Toteutuessaan uudistus toisi järjestöön lisäksi lisää mittaamistyötä.

Nykyisen käytännön mukaisesti 4H tarjoaa kouluille pedagogisesti pohdittuja, opetussuunnitelman tavoitteita tukevia koulutuksia, jotka on mitoitettu siten, että asetettuihin oppimistavoitteisiin päästään, kun koulutuksen kesto on vähintään kaksi oppituntia. Hyvä ja laadukas 4H-koulutus toteuttaa

4H:n yrittäjyyskasvatusta, on toiminnallinen ja turvallinen sekä yhtenäisen mallin mukainen. Käytännössä tehokas työskentelyaika nykyisessä mallissa on 1,5 tuntia (2x45 min). Toteutuessaan uudistus tarkoittaisi toiminnalle asetettujen pedagogisten tavoitteiden arviointia.

Valtionapukriteerien uudistaminen kaudelle 2026–2028

Valtionavun jakokriteerejä ja toiminnan mittaamista tullaan tarkastelemaan kokonaisuutena osana seuraavaan strategiakauteen valmistautumista kevään ja syksyn 2025 aikana. Työhön tullaan osallistamaan myös paikallisia 4H-yhdistyksiä. On mahdollista, että kriteereihin ja mittareihin kohdistuu muitakin muutostarpeita, jotka vaikuttavat kokonaisuuteen.

Suomen 4H-liiton näkemyksen mukaan tehtyä ehdotusta olisi erillISRatkaisun sijaan perusteltua käsitellä osana kokonaisuudistusta /-arviointia, joka on parhaillaan käynnistymässä.